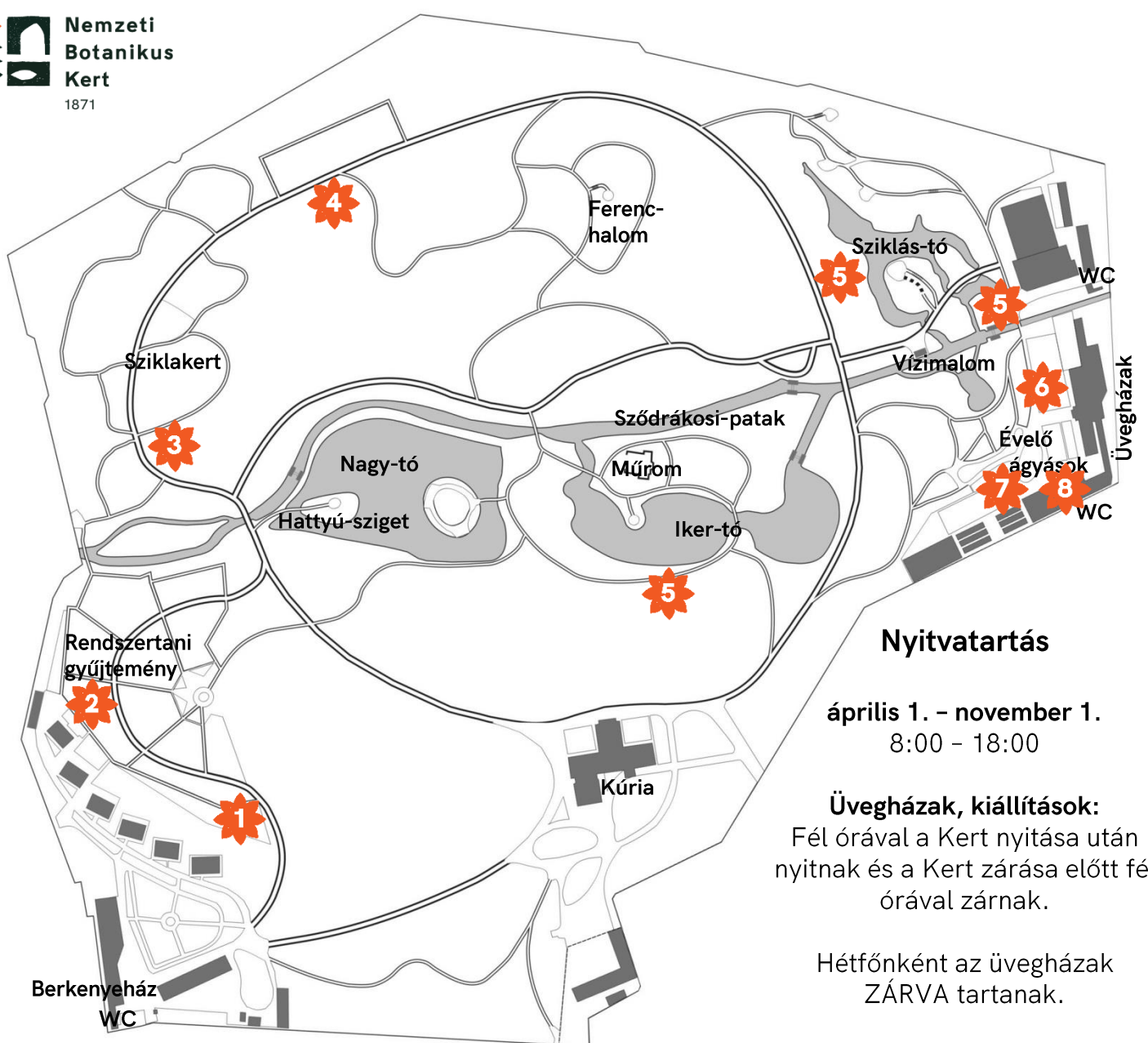

A hónap érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

Kopasz őszirozsa (*Aster novi-belgii*)

Nyitvatartás

április 1. – november 1.
8:00 – 18:00

Üvegházak, kiállítások:
Fél órával a Kert nyitása után
nyitnak és a Kert zárása előtt fél
órával zárnak.

Hétfőnként az üvegházak
ZÁRVA tartanak.

Térképes útmutatónk abban segít, hogy
az aktuálisan virágzó fajok, vagy más
időszerű látnivalók közül néhányat
könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

www.botanikuskert.hu

Mindszent Hava. Az október már a télre való készülődés jegyében telik el. A dézsás növények, melyek tavasztól őszig az üvegházak környékén pompáznak, télre a teletető házba kerülnek. Megkezdődik az évelők visszavágása, a Rendszertani gyűjtemény felásása, és befejeződik a Kertben a maggyűjtés.

1 A Rendszertani gyűjtemény mutatós díszai a nagytermetű, vöröslő virágzatú **amarántok** (*Amaranthus*). A nemzetségbe tartozó számos gyomnövény (disznó-paréjok) mellett több faj dísnövényként ismert. A **bókoló amaránt** vagy **bárányfarok** (*A. caudatus*) hosszan lecsüngő, bíbor színű, látványos virágfüzérei miatt kedvelt kerti egynyári. Dél-Amerikai származású, magas, bokros növekedésű, vöröslő szárú egyéves növény. Kupakkal nyíló, aprócska tokterméseiben fejlődő, fehérjében gazdag magját és fiatal, friss leveleit az Andokban élő inkák régen táplálékként fogyasztották.

2 A szappanfafélék (*Sapindaceae*) kicsi családjába főleg trópusi növények tartoznak. A család névadója, a szappanfa és sok más faj magja is mosószerként használatos. Rendszertani gyűjteményünkben a családot a **szívrag** (*Cardiospermum halicacabum*) képviseli. Indiában, Afrikában és Amerika trópusi részein őshonos növény, de a meleg égövön sokféle elterjedt gyom. Lágyszárú növény, 2-3 m hosszú szárán fejlődő kacsokkal kapaszkodik. A homeopátiás gyógyászatban is ismerik, hajtásaiból bőrgyulladások kezelésére szolgáló kenőcs készül. Termése felfűjt tok, mely fehér szív alakú folttal ékes, fekete magokat rejt, innen kapta nevét is. (görögül: kardio=szív, sperma=mag)

3 A **kései abélia** (*Abelia chinensis*) nevéhez híven nyár végén, ősz elején kezd virágozni. Hazánkban ritka cserje. Középkorban Kínában őshonos növény, a loncfélék családjába tartozik. Apró, 5 rózsaszínnel futtatott csészelevélből és 5 cimpás, forrt pártából álló fehér virágai kellemes, erős illatúak, melyek a kései pillangókat és méheket is nagyon vonzzák. Lombhullató cserje, szeptembertől az első komolyabb fagyokig folyamatosan nyílik.

A virágzatok mindig az az évi hajtások végén fejlődnek és folyamatosan újabb és újabb bimbók jelennek meg a csúcsán, ezért a virágok heteken keresztül, egészen az első komolyabb fagyokig nyílnak. Bőséges virágzásához napos fekvést kíván.

4 A **kései csörgőfa** (*Koelreuteria bipinnata*) a mi éghajlatunkon jellemzően szeptemberben virágzik, és csak hosszú őszön van esélye a termésnevelésre. Nagy, 60 cm hosszú, kúpos, végálló virágzatával díszít, illetve már láthatóak a fejlődő, háromüregű, felfűjt toktermések is. Levele kétszeresen összetett, akár 40-70 cm hosszúra is megnő. A lombkorona festői, ritkás ágrendszerű. Európában az összesen 3 tagú nemzetség csak a XIX. sz. óta ismert, eredeti termőhelyén (Kína, Tajvan) többezer éves kultúrnövény. Fáját (asztalosmunkákra), hajtásait (ínségételként), levelét és virágát (festésre) ill. magjait (ékszernek, ínségételnek) is hasznosították.

5 Kertünkben több helyen különleges alkotások hívogatják a látogatókat. A fiatal szobrászok egyedülálló kiállítása az idén ötödik alkalommal megrendezett **Természetművészeti Nyitott Műhely** keretében, Intézetünk és a Magyar Képzőművészeti Egyetem együttműködésében valósult meg. A Műhely célja, hogy a Botanikus Kertet összekösse a képzőművészettel, egyszerre hívja fel a figyelmet a természeti értékekre a kortárs képzőművészeten keresztül és egyúttal a természeti környezet segítségével a kortárs képzőművészetre.

6 Az Évelő- és Sziklakerti gyűjtemény több ágyásában is gazdagon virágzik az **őszi begónia** (*Begonia grandis* ssp. *evansiana*). Különlegessége, hogy míg a többi begónia trópusi igényű növény, nálunk szobanövényként vagy legfeljebb egynyári virágként nevelhető, az őszi begónia fagyűrő és enyhébb teleinket jól átvészeli. 30-40 cm magas növény, formás bordó levelei szép hátteret adnak a magasba nyúló rózsaszín virágoknak. A ritka, ősszel virágzó árnyéki évelők egyike, különlegessé teszi az ágyást. Tavasszal későn bújnak elő hajtásai, így kertekben hagymásokat is lehet alá ültetni.

7 Az Évelő- és Sziklakerti gyűjteményt ősz közepén a **kopasz őszirózsák** (*Aster novi-belgii*) számtalan szebbnél szebb fajtája díszíti. A több mint 80 kertészeti fajta a fehér, rózsaszín, lila, kék, bíbor minden árnyalatában, teljes pompájában virít. A vad faj Észak-Amerika keleti, atlantikus részén őshonos, nedves réteken, óceánközeli mocsarakban fordul elő. Tudományos nevét New York régebbi elnevezéséről („New Belgium”) kapta. Ma már számtalan szebbnél szebb fajtáját nemesítették ki. A Rendszertani és a Sziklakerti gyűjteményben is bőven látunk belőlük.

8 Az Orchidea- és Broméliaházban különös virágú futónövényeket csodálhatunk meg. A **golgotavirágfélék** (*Passifloraceae*) tipikusan trópusi, szubtrópusi, amerikai származású család, 18 nemzetséggel és 530 fajjal. Többiségük levélhórnál kacsokkal kapaszkodó lián, ritkábban cserje vagy fa. Szórt állású levelek tenyeresen tagoltak vagy összetettek. Legérdekesebb sugaras szimmetriájú, bonyolult szerkezetű viráguk. A virág közepén elhelyezkedő, oszlopszerű ivartartó az 5 szírom- és 5 szíromszerű csészelevél fölé emeli a porzókat és a 3 bibéjű termőt. Termésük tok vagy bogyó, a gyümölcsként kedvelt marakuja is egy golgotavirágfaj termése.

OKTÓBERI PROGRAMJAINK:

2025. október 5. FÖLDI JAVAK ASZTALUNKON: kézműves vásár és családi nap

2025. október 12. 13:30 óra: ÉLMÉNYMŰHELY: Kaspóvarázs

2025. október 19. 13:30 óra: ÉLMÉNYMŰHELY: Festőnövények – növényi festékek

RÉSZLETEK:

